

חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, התשנ"ז-1997*

- הגרות
1. בחוק זה –
"בדיקות" – לרבות מדידות וכיולים;
"המועצה" – מועצת הרשות כאמור בסעיף 8;
"המנהל" – המנהל הכללי של הרשות שמונה לפי סעיף 13;
"הסמכה" – הכרה של הרשות ביכולת ובכשירות המקצועית של מעבדה לבצע בדיקות, בהתאם לתקנים, לתקנות, למפרטים או למסמכי ייחוס אחרים;
"הרשות" – הרשות הלאומית להסמכת מעבדות שהוקמה לפי חוק זה;
"יושב ראש המועצה" – יושב ראש המועצה לפי סעיף 9;
"מעבדה" – לרבות גוף בודק, מכייל או מודר, העוסק בעבודת מעבדה;
"השר" – שר התעשייה והמסחר.
2. מוקמת בזה הרשות הלאומית להסמכת מעבדות.
- הרשות – תאגיד
3. הרשות היא תאגיד.
- הרשות היא גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(2) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958, [נוסח משולב].¹
4. הרשות היא גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(2) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958, [נוסח משולב].¹
5. תפקידיה וסמכויותיה של הרשות הם:
- תפקידי הרשות וסמכויותיה
- (1) לקבוע, באישור השר, תחומים וסוגי בדיקות שלגביהם תינתן הסמכה למעבדות;
- (2) לקבוע דרישות לגבי השכלה והכשרה מקצועית של עובדים ומנהלים במעבדות המבקשות לקבל הסמכה ולגבי ביצוע בדיקות וציוד בדיקות;
- (3) לתת למעבדות שיבקשו, הסמכה בתחומים ובסוגי בדיקות שקבעה ולקבוע דרישות למתן ההסמכה ותנאים לקיומה;
- (4) לשמש נציגתה הבלעדית של המדינה, בכל דבר וענין הקשור בתפקידיה, ובכלל זה להכיר, באופן הדדי, ברשויות הסמכה של מדינות אחרות או של ארגונים בינלאומיים;
- (5) לבטל הסמכה של מעבדה, אם לאחר שניתנה לה אפשרות להשמיע את טענותיה, מצאה כי אינה עומדת בדרישות שנקבעו למתן ההסמכה;
- (6) ליזום כל פעולה הכרוכה או הקשורה בהסמכה של מעבדות המבצעות בדיקות, לרבות פעולות הרכה, פרסום והסברה;
- (7) לבצע ולרכז את כל הפעולות הנדרשות לביצוע תפקידיה שבסעיף זה.
6. קבעה הרשות תחום או סוג בדיקות שלגביהם תינתן הסמכה, תקבע, באישור השר, תקופת מעבר לכניסתם לתוקף ותפרסם את קביעותיה ברשומות.
- קביעת תקופת מעבר ופרסום

* נתקבל בכנסת ביום כ"ד באדר ב' התשנ"ז (2 באפריל 1997); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2561, מיום ב' בכסלו התשנ"ז (13 בנובמבר 1996), עמ' 61.
1 ס"ח התשי"ח, עמ' 92; התשנ"ז, עמ' 134.

7. (א) נדרשו על פי חיקוק אישור, הסמכה או הכרה (להלן – אישור), של מעבדה המבצעת בדיקות, בתחומים ובסוגי בדיקות שנקבעו ופורסמו כאמור בסעיף 6 ושלגביהם נתנה הרשות הסמכה, לא יינתן אישור חדש ולא יוארך תוקפו של אישור אלא למעבדה שקיבלה תעודת הסמכה של הרשות לפי חוק זה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו רק אם השר הממונה על מי שהוסמך לתת את האישור, נתן את הסכמתו לקביעה האמורה בסעיף 5(1); הסכמה כאמור יכול שתינתן למפרע.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של מי שהוסמך לתת אישור, להציב דרישות נוספות על אלה של הרשות, כתנאי למתן האישור.

8. (א) לרשות תהיה מועצה של שבעה חברים שימנה השר ואלה חבריה:

המועצה

(1) נציג של המוסדות המוכרים להשכלה גבוהה, כמשמעותם בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958² (להלן – מוסדות מוכרים להשכלה גבוהה), שהוא בעל השכלה בתחום מדעי הטבע או הטכנולוגיה, ושעליו תמליץ המועצה להשכלה גבוהה, כמשמעותה באותו חוק, מתוך רשימות שהוגשו לה על ידי המוסדות המוכרים;

(2) נציג של הארגון המייצג את המספר הגדול ביותר של מהנדסים ואדריכלים הרשומים בפנקס המהנדסים והאדריכלים, כהגדרתו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958³;

(3) נציג של המעבדות שהסמיכה הרשות, אשר ייבחר על ידי רוב מנהלי המעבדות, ובהעדר בחירה כאמור – על ידי השר;

(4) נציג של המשתמשים בשירותי מעבדות, שעליו המליצה לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, לאחר שהתייעצה עם הסתדרות העובדים הכללית החדשה;

(5) הממונה על התקינה במשרד התעשייה והמסחר;

(6) נציג לפי המלצת שר המדע, מבין עובדי משרדו, שהוא בעל השכלה בתחום מדעי הטבע או הטכנולוגיה;

(7) נציג לפי המלצת שר האוצר, מבין עובדי משרדו.

(ב) (1) הנציג האמור בסעיף קטן (א)(1) לא יהיה מי שמועסק על ידי גוף או תאגיד המפעיל מעבדות שהוסמכו על ידי הרשות;

(2) הנציגים האמורים בסעיף קטן (א)(1) עד (4) לא יהיו עובדי המדינה;

(3) הנציגים האמורים בסעיף קטן (א)(6) ו-(7) יהיו בני המין שאינו מיוצג באופן הולם באותה עת במועצה כולה.

9. (א) יושב ראש המועצה יהיה הנציג האמור בסעיף 8(א)(1), והוא יהיה גם יושב ראש הרשות.

יושב ראש
המועצה

(ב) השר ימנה ממלא מקום קבוע ליושב ראש המועצה, מבין חברי המועצה שאינם עובדי המדינה.

² סי"ח התשי"ח, עמ' 191; התשנ"ה, עמ' 134.
³ סי"ח התשי"ח, עמ' 108; התשנ"א, עמ' 94.

תפקידי המועצה 10. תפקידיה של המועצה הם:

(1) לקבוע את הנהלים והכללים שינחו את פעולות הרשות והחלטותיה, בהתאמה לרשימות הנגזרות מאמות המידה והתקנים הבינלאומיים המסדירים את פעילותן של רשויות הסמכה של מעבדות;

(2) לקבוע את תחומי ההסמכה כאמור בסעיף 5(1) וכן את הכללים, אמות המידה והתקנים הבינלאומיים שעל פיהם תפעל הרשות, לרבות תקופת ההסמכה של המעבדות לסוגיהן;

(3) לאשר את תקציב הרשות כאמור בסעיף 27;

(4) לפקח על ביצוע המדיניות של הרשות.

11. ישיבות המועצה (א) ישיבות המועצה יתקיימו לפחות פעמיים בשנה; יושב ראש המועצה או שלושה מחבריה רשאים לדרוש כינוס ישיבת המועצה.

(ב) יושב ראש המועצה יזמן את הישיבות ויקבע את זמןן, מקומן וסדר יומן, ובלבד שהוא יכנס ישיבה לפי דרישת חברי המועצה, כאמור בסעיף קטן (א), תוך 21 ימים ממועד הדרישה.

12. סדרי הדין (א) (1) המנין החוקי בישיבות המועצה הוא ארבעה חברים ובהם יושב ראש המועצה או ממלא מקומו;

(2) משנפתחה הישיבה במנין חוקי, יהיה המשך הישיבה כדין בכל מספר נוכחים, ובלבד שבעת קבלת החלטות נכחו שלושה חברים לפחות ובהם יושב ראש המועצה או ממלא מקומו;

(3) לא היה מנין חוקי בעת שנפתחה ישיבת המועצה, רשאי יושב ראש המועצה לרחותה במחצית השעה; עברה מחצית השעה האמורה, תהיה הישיבה כדין בכל מספר של נוכחים, ואולם על קבלת החלטות יחולו הוראות פסקה (2).

(ב) החלטות המועצה יתקבלו ברוב דעות של החברים המשתתפים בהצבעה; היו הדעות שקולות, יכריע יושב ראש המועצה, ובהעדרו – ממלא מקומו.

(ג) המועצה תקבע את סדרי עבודתה ככל שאלה לא נקבעו בחוק או בתקנות.

13. (א) המועצה, באישור השר, תמנה מנהל כללי לרשות.

מינוי המנהל ותפקידי

(ב) לא ימונה מנהל מי שהורשע בעבירה שלדעת היועץ המשפטי לממשלה יש עמה קלון, או מי שהוגש נגדו כתב אישום בשל עבירה כאמור.

(ג) המנהל ממונה על ביצוע תפקידי הרשות ויישום החלטות המועצה.

14. כהונת המנהל (א) תקופת כהונתו של המנהל תהיה ארבע שנים; המועצה, באישור השר, רשאית לחזור ולמנותו לתקופות כהונה נוספות.

(ב) המנהל יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:

(1) התפטר במסירת כתב התפטרות לשר וליושב ראש המועצה;

(2) המועצה החליטה על הפסקת כהונתו ברוב חבריה, שלפחות אחד מהם הוא עובד המדינה;

(3) הוגש נגדו כתב אישום בשל עבירה שלדעת היועץ המשפטי לממשלה יש עמה קלון.

(ג) נבצר מן המנהל זמנית למלא את תפקידו, תמנה המועצה, באישור השר, ממלא מקום למנהל; נתפנתה משרתו של המנהל וטרם נתמנה אחר במקומו, רשאית המועצה למנות מנהל בפועל לתקופה שלא תעלה על 30 ימים.

15. השר, בהתייעצות עם שר האוצר, יקבע את שכרו ותנאי העסקתו של המנהל.

16. (א) השר ימנה למועצה ולמנהל, ועדה מייעצת של שלושים חברים והם:

(1) שלושה עשר נציגי הממשלה, לפי ההמלצה של כל אחד מהשרים הבאים, מבין העובדים הבכירים במשרדם:

(א) השר לאיכות הסביבה;

(ב) שר הבטחון;

(ג) שר הבינוי והשיכון;

(ד) שר הבריאות;

(ה) שר החוץ;

(ו) שר החקלאות;

(ז) שר המדע;

(ח) שר העבודה והרווחה;

(ט) שר הפנים;

(י) שר התחבורה;

(יא) שר התעשייה והמסחר;

(יב) שר התקשורת;

(יג) שר התשתיות הלאומיות;

(2) נציג בכיר אחד של משטרת ישראל;

(3) נציג בכיר אחד של צבא הגנה לישראל;

(4) חמישה עשר נציגי ציבור כמפורט להלן:

(א) שני נציגים לפי המלצת מכון התקנים הישראלי, מבין עובדיו;

(ב) שני נציגים לפי המלצת הסתדרות הפועלים החקלאיים – המרכז החקלאי;

(ג) נציג אחד של ארגוני צרכנים, כמשמעותם בסעיף 31(ג) לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981⁴, מתוך רשימות שהגישו ארגוני הצרכנים;

(ד) שלושה נציגים לפי המלצת לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים;

⁴ סיח התשמ"א, עמ' 248; התשנ"ה, עמ' 168.

(ה) שלושה נציגים של מוסדות מוכרים להשכלה גבוהה, העוסקים במחקר, מתוך רשימות שהגישו המוסדות האמורים;

(ו) ארבעה נציגים נוספים מקרב הציבור.

(ב) השר ימנה את יושב ראש הועדה המייעצת ואת ממלא מקומו מבין חבריה.

(ג) מחצית לפחות מכלל חברי הועדה המייעצת תהיינה נשים.

17. (א) הועדה המייעצת תייעץ למועצה בכל הנוגע לקביעת תחומי ההסמכה והתקנים הבינלאומיים שעל פיהם תפעל הרשות.

תפקידי הועדה המייעצת

(ב) הועדה המייעצת תייעץ למועצה ולמנהל, לפי בקשתם ופנייתם, בכל ענין אחר הנוגע לתפקידי הרשות המפורטים בסעיף 5.

(ג) הועדה המייעצת רשאית למנות, מבין חבריה ושלא מבין חבריה, ועדות משנה קבועות או לענין מסוים, לפי הצורך.

18. חברי המועצה והועדה המייעצת יתמנו לשלוש שנים, ואפשר לחזור ולמנותם לתקופה אחת נוספת; על מינוים יחולו הוראות סעיף 3(ב).

תקופת כהונה

19. חבר המועצה או הועדה המייעצת יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:

פקיעת כהונה

(1) התפטר במסירת כתב התפטרות לשר;

(2) הוגש נגדו כתב אישום בעבירה שלדעת היועץ המשפטי לממשלה יש עמה קלון;

(3) חדל להיות עובד המשרד הממשלתי או הגוף שאותו הוא מייצג במועצה או בועדה המייעצת;

(4) לגבי נציג הציבור – אם נתמנה עובד המדינה.

20. השר רשאי להעביר חבר מועצה או חבר הועדה המייעצת מכהונתו, לפני תום תקופת כהונתו, אם נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו.

העברה מכהונה

21. קיום המועצה והועדה המייעצת, סמכויותיהן ותוקף החלטותיהן, לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר מחברי המועצה או הועדה המייעצת, או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו.

תוקף פעולות

22. (א) חבר המועצה או הועדה המייעצת יימנע מהשתתפות בדיון ומהצבעה בישיבות המועצה או הועדה המייעצת, אם הנושא הנדון עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד ענינים בין תפקידו כחבר המועצה או הועדה המייעצת לבין ענין אישי שלו, או לבין תפקיד אחר שלו, למעט תפקידו בגוף שאותו הוא מייצג במועצה או בועדה המייעצת; חבר המועצה או הועדה המייעצת לא יטפל במסגרת תפקידו ברשות בנושא כאמור גם מחוץ לישיבות המועצה או הועדה המייעצת.

ניגוד ענינים

(ב) נתברר לחבר המועצה או הועדה המייעצת כי הנושא הנדון עלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד ענינים כאמור בסעיף קטן (א), יודיע על כך ליושב ראש המועצה או ליושב ראש הועדה המייעצת.

(ג) לענין סעיף זה –

(1) אחת היא אם מילוי התפקיד האחר הוא בתמורה או שלא בתמורה;

(2) "ענין אישי" – לרבות ענין אישי של קרובו או של גוף שחבר המועצה או חבר הועדה המייעצת, או קרוב שלהם, הם בעלי שליטה בו;

"קרוב" – בן זוג, הורה, הורי הורה, אח, צאצא, צאצא של בן זוג ובני זוגם של כל אחד מאלה, או אדם אחר הסמוך על שולחנו של חבר המועצה או חבר הועדה המייעצת, וכן סוכן, שותף, מעביד או עובד של חבר כאמור;

"בעל שליטה" – מנהל, עובד אחראי או מי שיש לו חלק העולה על 5% בהון או ברווחים של גוף כאמור.

23. (א) המנהל, באישור המועצה, יקבע את רשימת המשרות ברשות, תנאי השכר וההעסקה בהן, לאחר קבלת אישור מאת השר ושר האוצר.

(ב) התקבל עובד למשרה ברשות, יקבע המנהל את תנאי עבודתו, שכרו ותקופת העסקתו, במסגרת תנאי השכר וההעסקה שנקבעו לפי סעיף זה.

24. (א) חבר המועצה או הועדה המייעצת לא יקבל מהרשות שכר בעד שירותיו. גמול

(ב) חבר המועצה יהיה זכאי לגמול עבור השתתפות בישיבות המועצה, בשיעורים ולפי כללים שיקבע השר בהתייעצות עם שר האוצר.

25. (א) דין עובדי הרשות כדין עובדי המדינה לענין חיקוקים אלה:

(1) חוק הבחירות לכנסת ולראש הממשלה [נוסח משולב], התשכ"ט-1969⁵;

(2) חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959⁶;

(3) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1979⁷;

(4) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969⁸;

(5) פקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971⁹;

(6) פקודת הנויקין [נוסח חדש]¹⁰;

(7) חוק העונשין, התשל"ז-1977¹¹ – ההוראות הנוגעות לעובדי ציבור.

(ב) דין חברי המועצה שאינם עובדי המדינה כדין עובדי המדינה לענין החיקוקים האמורים בסעיף קטן (א) (2), (3), (6) ו-(7).

26. (א) לא יגלה אדם כל ידיעה או תוכנו של מסמך שהגיעו אליו בתוקף תפקידו לפי חוק זה, אלא לפי דרישת בית משפט, היועץ המשפטי לממשלה או לצורך חקירה לפי דין.

(ב) העובר יגל הוראות סעיף קטן (א), דינו – מאסר שנה.

⁵ ס"ח התשכ"ט, עמ' 103; התשנ"ב, עמ' 225.

⁶ ס"ח התשי"ט, עמ' 190; התשכ"א, עמ' 60.

⁷ ס"ח התש"ם, עמ' 2.

⁸ ס"ח התשכ"ט, עמ' 144; התש"ם, עמ' 100.

⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421; התשנ"ו, עמ' 164.

¹⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266; התשמ"א, עמ' 134.

¹¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226; התשנ"ו, עמ' 351.

- תקציב וכספים 27. (א) המנהל יכין בכל שנה, במועד שתקבע המועצה, את התקציב השוטף ואת תקציב הפיתוח של הרשות לשנת הכספים הקרובה; התקציב טעון אישור המועצה, השר ושר האוצר.
- (ב) תקציב הפיתוח של הרשות ימומן מאוצר המדינה במסגרת חוק התקציב, ותקציבה השוטף ימומן מהכנסות מאגרות ומתשלומים שתגבה עבור שירותיה.
- (ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), רשאי שר האוצר לאשר השתתפות מתקציב המדינה בתקציבה השוטף של הרשות.
28. המנהל יכין דין וחשבון שנתי על פעולות הרשות ויגישו לשר, לאחר שאושר על ידי המועצה.
29. הרשות תאפשר לכל אדם לעיין בכללים, באמות המידה ובתקנים שעל פיהם היא פועלת באופן, במקום ובזמנים שתקבע ושתפרסם.
30. דין הרשות כדין המדינה לענין תשלום מסים, מס בולים, אגרות, ארנונות, היטלים ותשלומי חובה אחרים.
31. לגבי הוראות חוק זה דין המדינה ומוסדותיה כדין כל אדם אחר.
32. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לכיצועו, לרבות הסדרה של תהליך ההסמכה והזכות לבקש דיון נוסף בהחלטה הנוגעת להסמכת מעבדה.
33. השר רשאי לקבוע, באישור שר האוצר, אגרות וכללים בדבר תשלומים בעד מתן הסמכה וחידושה, דרך כלל או לפי סוגי בדיקות או תחומים; קביעת האגרות תהיה באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.
34. הממשלה תעביר לרשות את כל הסכומים אשר תוקצבו בחוק התקציב לשנת הכספים השוטפת עבור אותן פעולות להסמכת מעבדות שביצוען מועבר לרשות, ושלא הוצאו עד יום תחילתו של חוק זה; לענין זה, "שנת הכספים השוטפת" – שנת הכספים שבה חל יום תחילתו של חוק זה.
35. השר יבחר את נציג המעבדות, שימונה על ידיו לתקופה של שנתיים מיום תחילתו של חוק זה, כחבר המועצה, במקום הנציג האמור בסעיף 8(א3).

דין וחשבון שנתי

זכות עיין

דין הרשות

דין המדינה

ביצוע ותקנות

אגרות

העברת כספים שהוקצבו בחוק התקציב

הוראת מעבר

נתן שרנסקי
שר התעשייה והמסחר

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

דן תיכון
יושב ראש הכנסת

עזר ויצמן
נשיא המדינה